

Οί άρπαγές της Ήραίας Έλένης

Κόρη του Δία και της Λήδας — σύμφωνα με άλλες εκδοχές του Δία και της Νέμεσης, του Δία και της Άφροδίτης ή του Ούρανού και της Τηθύος — και άδελφή των Διοσκουρών, της Κλυταιμνήστρας, της Τιμάνδρας και της Φιλονόης, ή Έλένη δέν άργησε να κινήσει τό ένδιαφέρον των ήρώων της εποχής της.

Πολυάριθμοι έπίδοξοι μνηστήρες ζήτησαν τήν Έλένη από τό θνητό «πατέρα» της Τυνδάρεω. Μετά από συμβουλή του Όδυσσέα, ο Τυνδάρεωσ δήλωσε πώς άφνε τήν κόρη του έλευθερή να διαλέξει και ζήσει στούς μνηστήρες να όρκιστούν πώς όχι μόνο θά σεβαστούν τήν εκλογή της Έλένης, αλλά και θά εκδικηθούν όποιον τυχόν τήν άποσπάσει από τό σύζυγό της. Έτσι οι ήγεμόνες των έλληνικών κρατών συναθροίστηκαν στό πλευρό του Μενέλαου ό- ταν ο Πάρις άπήγαγε τήν Έλένη, ή έτσι έκρινε, όπως είναι γνωστό, ή μακροχρονή εκστρατεία των Έλλη- νων στήν Τροία.

Λιγότερο γνωστή είναι ή πρώτη άπα- γωγή τής Έλένης, τήν όποία άγνοεί ό Όμηρος, αλλά αναφέρεται από τον ήρόδοτο, τόν Λυκόφρονα, τόν Άπολλόδωρο, τόν Διόδωρο, τόν Παισαλία, τόν Πλούταρχο και τόν Όβίδιο. Η άρπαγή αύτή έγινε από τό Θησά, με τή βοήθεια του φί- λου του Πειρίθου, όταν ή Έλένη δέν ήταν παρά δεκαπέντε χρονών. Οι δύο συνεργοί έφεραν τήν Έλένη στήν Άφιδνα τής Άττικής, όπου τήν έκρυψαν και έμπιστευτάν τή φύ- λαξή της στήν Αίθρα, τή μητέρα του Θησά. Οι κάτοικοι όμως της περιο- χής πρόδωσαν τό μυστικό και όταν ό Θησάσ κατέβηκε στόν Άδη να βοηθήσει τόν Πειρίθου να απαγά-

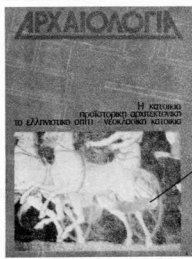
γει τήν Περσεφόνη, ό Κάστωρ και ό Πολυδεύκης έσπευσαν στήν Ά- φίδνα, έλευθέρωσαν τήν άδελφή τους και φεύγοντας πήραν μαζί και τήν Αίθρα γιά να τήν ύπηρετεί.

Όπως διηγείται ό Παισαλία, μετά τήν επάνοδό της, ή Έλένη γέννησε στό Άργος μία κόρη, τήν Ίφιγένεια, τήν όποία κράτησε κοντά της ή Κλυ- ταιμνήστρα. Κατά μίαν άλλη εκδοχή, ή πρώτη αύτή άρπαγή τής ώραιας Έ- λένης πραγματοποιήθηκε όταν τήν ήδη γυναίκα του Μενέλαου.

Τό έργο αυτό είναι φτιαγμένο με βό- τασαά με φυσικούς χρωματισμούς. Τό σκούρο φόντο και οι άνοιχτόχρω- μες φιγούρες θυμίζουν τή μονο- χρωμία των ερυθρόρμοφων άγ- γείων. Παρ' όλη όμως τή μονοχρω- μία αύτή οι όγκοι ξεχωρίζουν χάρη στή σκίαση — σκιά πού τό ένα άλ- λο ρίχνει επάνω στό άλλο και έντο- να φώς πού πέφτει στούς μύς των ά- λόγων και του όδηγού τους. Η πλα- στικότητα τής απόδοσης είναι τόσο έντονη πού όδήγησε τούς αρχαιολό- γους στή σκέψη πώς πρόκειται γιά αντίγραφο ζωγραφικού έργου.

G. B.
Επίδια

Τά επόμενα τεύχη θά είναι αφιερω- μένα στό έξης θέμα: τ.3: Ταξίδια και ταξιδιώτες. τ.4: Άγώνες και ά- θλήματα. τ.5: Η γραφή. τ.6: Η Άθή- να.

Τό έξώφυλλό μας: Λεπτομέρεια από ψη- φιδωτό βάσπεδο τής Πέλλας (γύρω στό 300 π.Χ.) όπου άπεικονίζεται ή άρπαγή τής Έλένης από τό Θησά.

→ 1019
1020
1021

ΕΠΟΠΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

H. Ahrweiler Καθηγήτρια Πανεπι- στημίου Paris I, Όμότιμος Πρύτανης **M. Άνδρόνικος** Καθηγητής Πανε- πιστημίου Θεσσαλονίκης

H. W. Catling Διευθυντής τής Άγ- γλικής Άρχαιολογικής Σχολής Άθ- ηνών

N. Γαλούρης Γενικός Έπιθεωρη- τής Άρχαιοτήτων

A. Di Vita Διευθυντής τής Ιταλικής Άρχαιολογικής Σχολής Άθηνών

H. Immerwahr Διευθυντής τής Ά- μερικανικής Σχολής Κλασσικών Σπουδών Άθηνών

K. Kyrieleis Διευθυντής του Γερμα- νικού Άρχαιολογικού Ίνστιτούτου Άθηνών

Γ. Λάββας Καθηγητής Πολυτεχνι- κής Σχολής Θεσσαλονίκης

R. Martin Άκαδημαϊκός, Καθηγη- τής Πανεπιστημίου Paris I και τής Ecole Pratique des Hautes Etudes

X. Ντούμας Καθηγητής Πανεπι- στημίου Άθηνών

O. Picard Διευθυντής τής Γαλλι- κής Άρχαιολογικής Σχολής Άθηνών

N. Σβορώνος Καθηγητής τής Eco- le Pratique des Hautes Etudes

Σ. Φιλίππакη Γγπευτήσ των Προγραμμάτων Άρχαιομετρίας του Κ.Π.Ε. Δημόκριτος